

Bedre samhandling i forvaltningen og med innbyggere og næringsliv

Altinn brukerråd
Brønnøysund, 11. juni 2009

Terje Grimstad, Karde

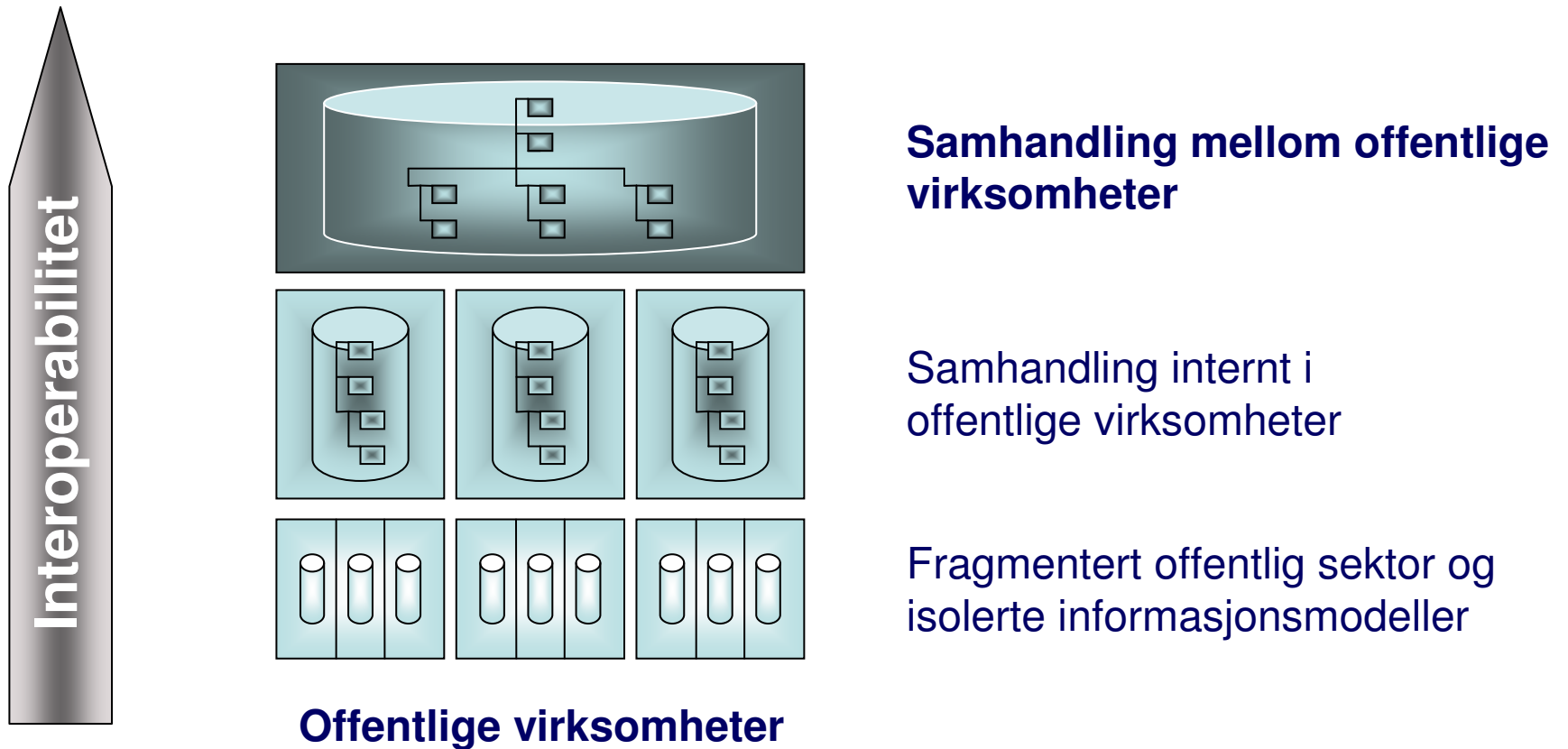
Innhold

1. Om Semicolon-prosjektet
2. Riksrevisjonens evalueringer av IKT-politikken, om elektronisk samhandling
3. Målinger og metrikker
4. Metadata og samhandlingsmodeller

1. Om Semicolon

Semicolon

Semantisk og organisatorisk interoperabilitet i kommuniserende og samhandlende organisasjoner

Semicolons målbilde

Prosjektets hovedmål:

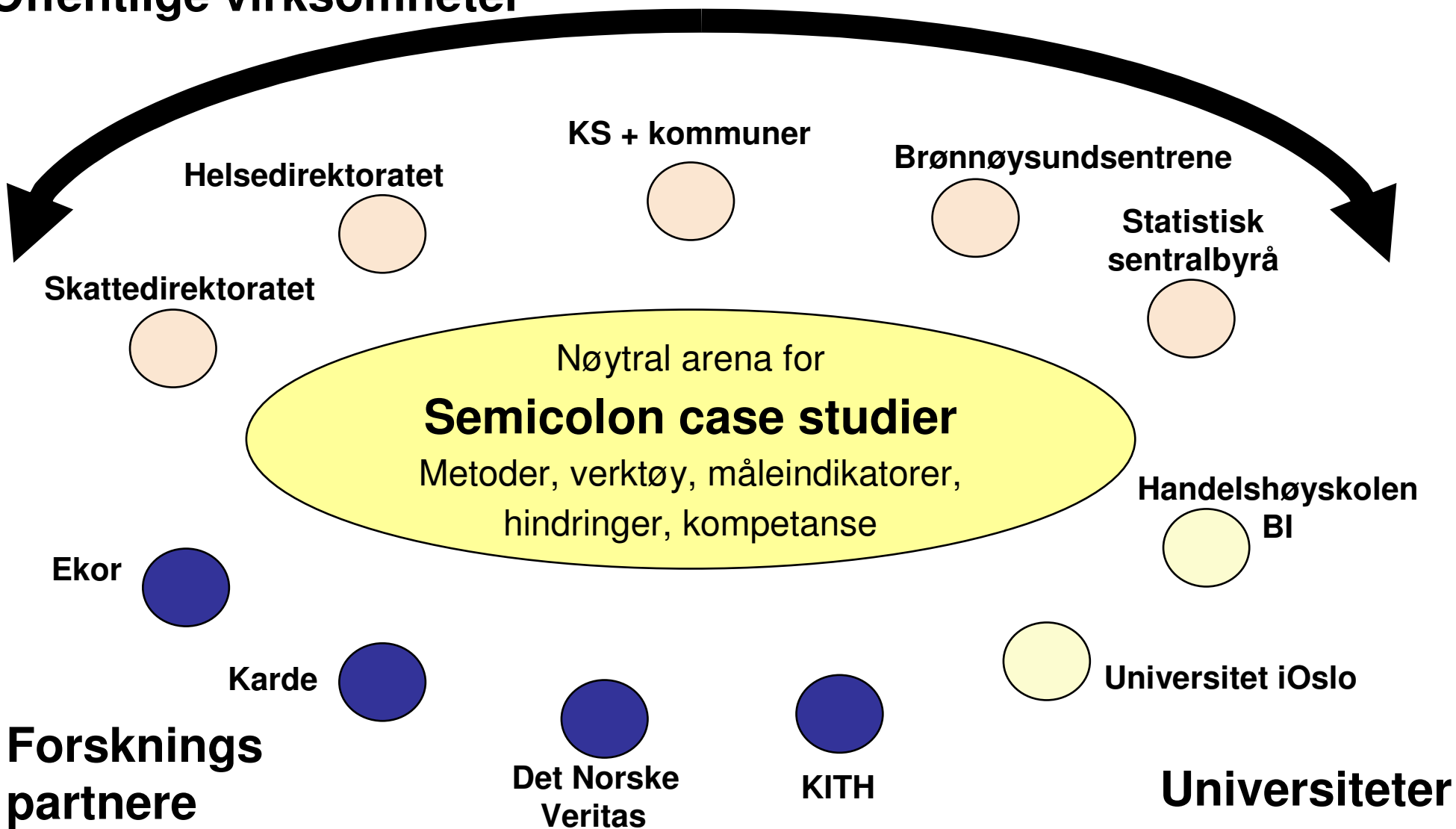
- Utvikle og utprøve IKT-baserte metoder, verktøy og metrikker for hurtigere og billigere å oppnå semantisk og organisatorisk interoperabilitet innen og med offentlig sektor.

Prosjektets delmål:

- identifisere hindringer for interoperabilitet og strategier/løsninger for å overkomme disse
- utvikle metoder og verktøy for å etablere effektiv interoperabilitet samt metrikker for å kunne måle effektene (inkludert bruk av ontologier),
- anvende metoder og verktøy for å utvikle ontologier og modeller til bruk i konkrete eksempelprosjekter i etatene, og måle effekter ved hjelp av metrikken,
- spre resultater og erfaringer til offentlig sektor, IKT-industri og akademia, og
- lage en arena med toneangivende etater, kompetente bedrifter og forskningsmiljøer, som en pådriver for semantisk og organisatorisk interoperabilitet i offentlig sektor.

Semicolon deltakere

Offentlige virksomheter

Brukercaser

- Fødselsdialogen - SKD, Helsedir
- Fødselsmeldingen – SKD, Helsedir
- Metadatamodell - SKD + alle, eksempel for gjenbruk
- Mikrodata for forskere – SSB
- Etablering av felleskomponent for semantikk – BR
- Åpne data og metadata i offentlig forvaltning - BR, SSB

Metodecaser

- Målinger og metrikker
 1. Organisatorisk modenhetsmodell
 2. Organisatoriske hindringer og drivere
 3. Semantisk modenhetsmodell
 4. Semantiske hindringer og drivere
 5. Kost/nytte målemetoder og metrikker

- Virksomhetsmodell offentlig sektor
- Sammenlikne UML for barnehage (KITH og SERES)
- Sosiale nettverk og eGov, web 2.0, twitter, facebook
- Mediering
- Semicolon-metoden, input og konsolidering fra alle caser
 - Generell metode for etablering og forbedring av samhandling
 - Utprøves på samhandling i og med offentlig sektor
 - Grunnlag for Harald Hårfagre, samle norsk offentlig forvaltning til ett rike

3. Riksrevisjonens evaluering av IKT-politikken

Elektronisk samhandling

Riksrevisjonens hovedkonklusjoner 2008

- **Mangelfull oppfølging av IKT-satsingen i helsetjenesten - Dokument nr. 3:7 (2007-2008)**
- **Potensialet for elektronisk informasjonsutveksling i forvaltningen er dårlig utnyttet - Dokument nr. 3:12 (2007-2008)**

Riksrevisjonen, forvaltningen generelt

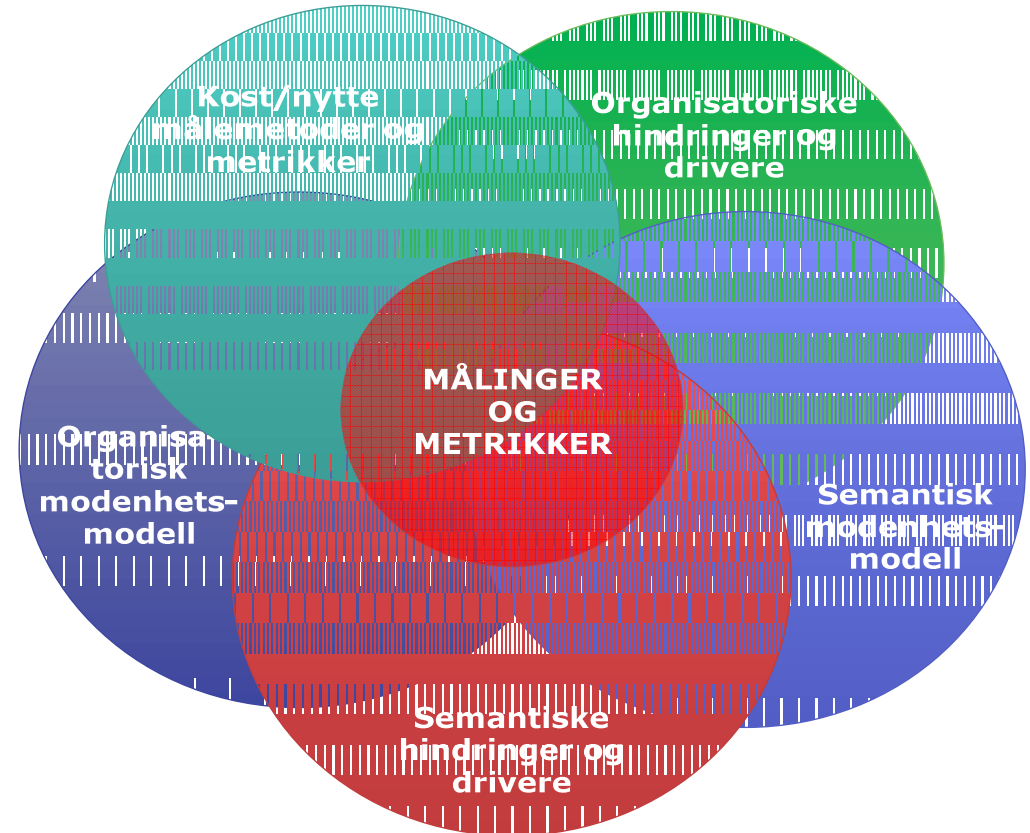
- Riksrevisor Kosmo:
Mange offentlige virksomheter sitter på informasjon av verdi for andre offentlige virksomheter. En bedre utnyttelse av denne informasjonen kunne bidratt til sikrere, raskere og mer effektive tjenester til privatpersoner og næringsliv.
- Gjenbruk av informasjon i det offentlige er nødvendig for å sikre kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen, men det skjer ikke i tilstrekkelig grad
- Regjeringens arbeid har i liten grad har bidratt til utviklingen av tverrgående ikt-løsninger i forvaltningen
- Riksrevisor Kosmo:
Verken Fornyings- og administrasjonsdepartementet eller fagdepartementene er pådrivere på dette området

3. Målinger og metrikker

Om temaområdet ”Målinger og metrikker”

Hovedaktiviteter:

1. Organisatorisk modenhetsmodell
2. Organisatoriske hindringer og drivere
3. Semantisk modenhetsmodell
4. Semantiske hindringer og drivere
5. Kost/nytte målemetoder og metrikker

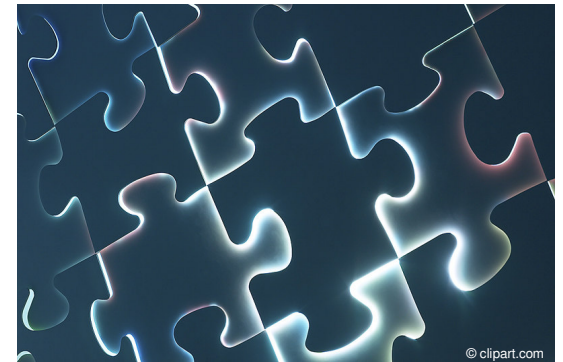
Det vil være innbyrdes avhengigheter mellom samtlige av disse hovedaktivitetene. Spesielt vil det være slik at samtlige av aktivitetene 1-4 vil gi input til metrikker i hovedaktivitet 5. Kost/nytte målemetoder og metrikker

Hindring: Kompetansegap

- Man har ikke analysert egne virksomhetsprosesser.
- Man har i hvert fall ikke kompetanse om andres prosesser.
- Manglende IKT-kunnskaper gjør at man ikke ser mulighetene IKT gir for egen nytte eller samhandling.

Hinder: Det er umulig å føye sammen virksomhetsprosesser som ikke er modellert. Prosesskompetansen er til dels lav.

Utplukk av andre hindringer

- Det mangler måleinstrumenter og indikatorer som beskriver nivå av ønsket, planlagt eller reell samhandling.
- Samhandling er ikke på den politiske agendaen, og er ikke prioritert område i budsjettsammenheng. Ergo blir samhandling ikke del av tildelingsbrevenes budskap.
- Den nasjonale porteføljen av IKT-prosjekter er ukoordinert og suboptimal. Det finnes få tverrgående flaggskipprosjekter.
- Det finnes folk som ikke vil, som ikke evner, som er redde for å samarbeide med andre.

4. Metadata og samhandlingsmodeller

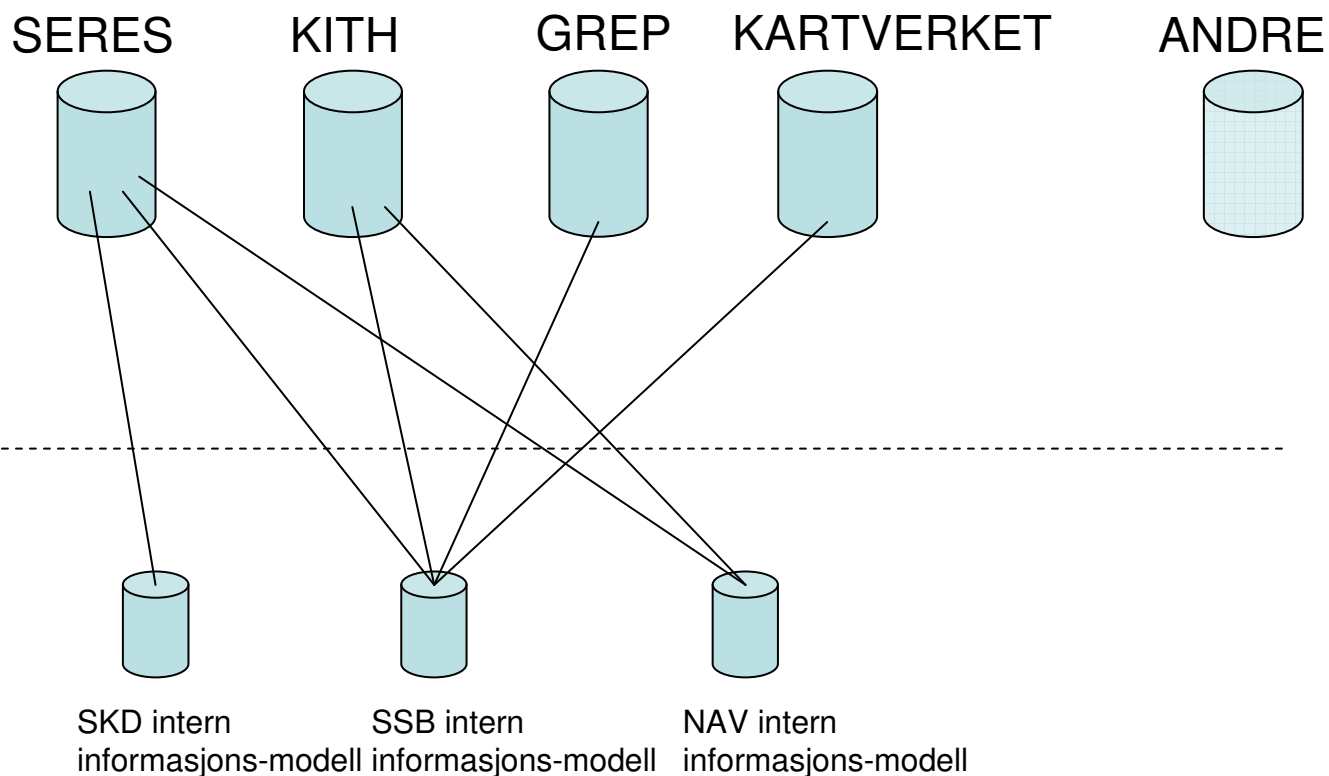
SSB metadatastrategi – EFFEKTER

- Bedre kvalitet i statistikken
- Unngår dobbeltarbeid i produksjonen
- Økt gjenbruk
- Økt samarbeidsevne
- Identifiserer inkompatible definisjoner av samme term (ord)
- Mer robuste i forhold til at folk slutter og opplæring av nyansatte
- Redusert etterspørsel på brukerstøtte
- Mer arbeid til å begynne med, mindre etter hvert
- Økt endringsevne

Mulig arkitektur for metadata repositories

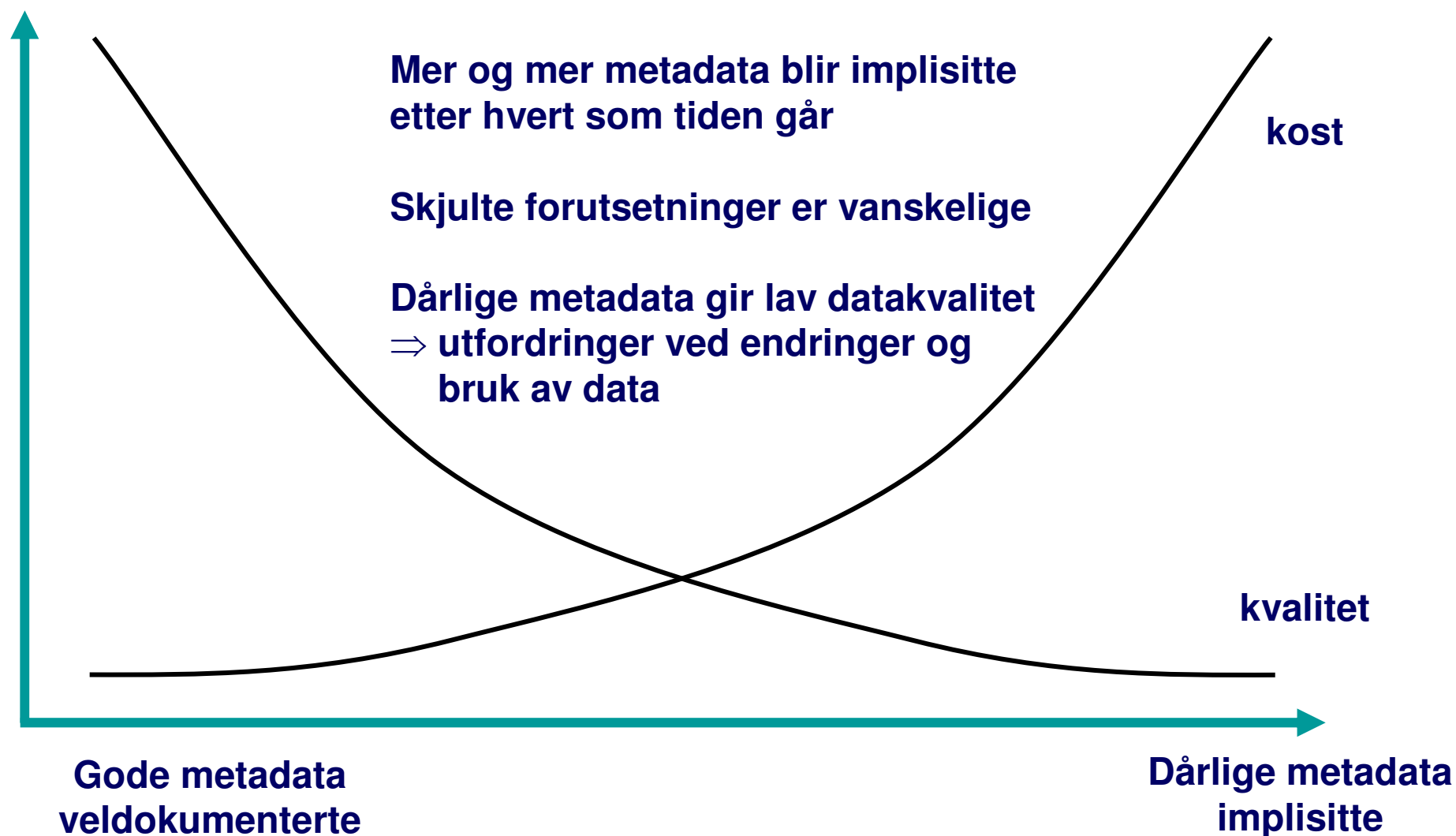
Globale repositories for ulike sektorer/ fagområder. Tilgjengelig for allmennheten, blant annet for skjema/ meldingsspesifikasjoner (eks SERES) (**Område 1**)

Lokale og interne repositories for den enkelte virksomhet. Kan bygges på modell og med verktøy representert ved globale repositories (eks SERES) (**Område 2**)

For begrepssøk i forbindelse med definisjon av juridiske begreper (**område 0**) eller for samhandling og tilgjengeliggjøring av informasjon (**område 3**) må det være mulig å søke og sammenstille informasjon på tvers av repositories.

Gode metadata gir reduserte kostnader og økt kvalitet

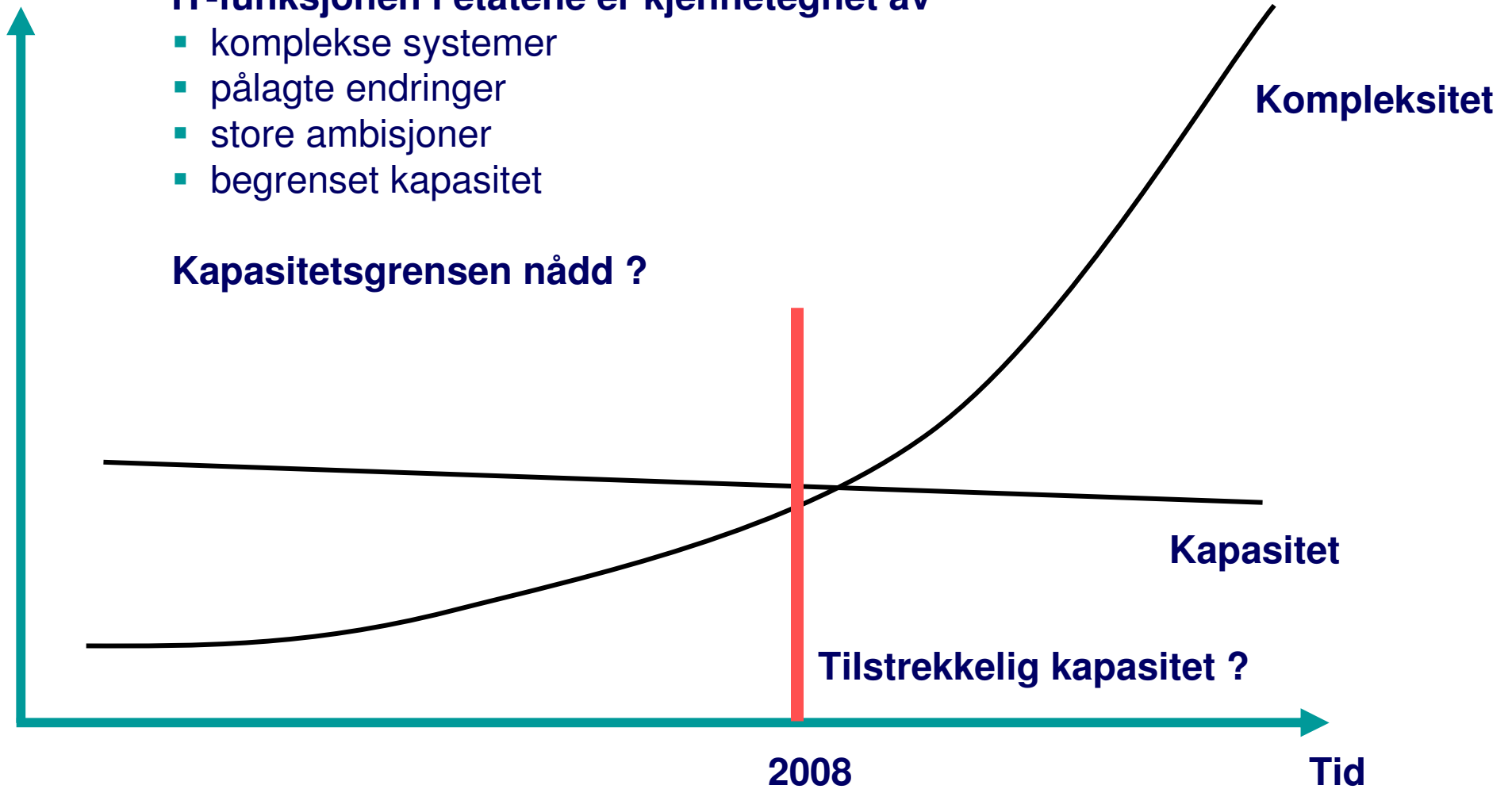

Kompleksitet og kapasitet

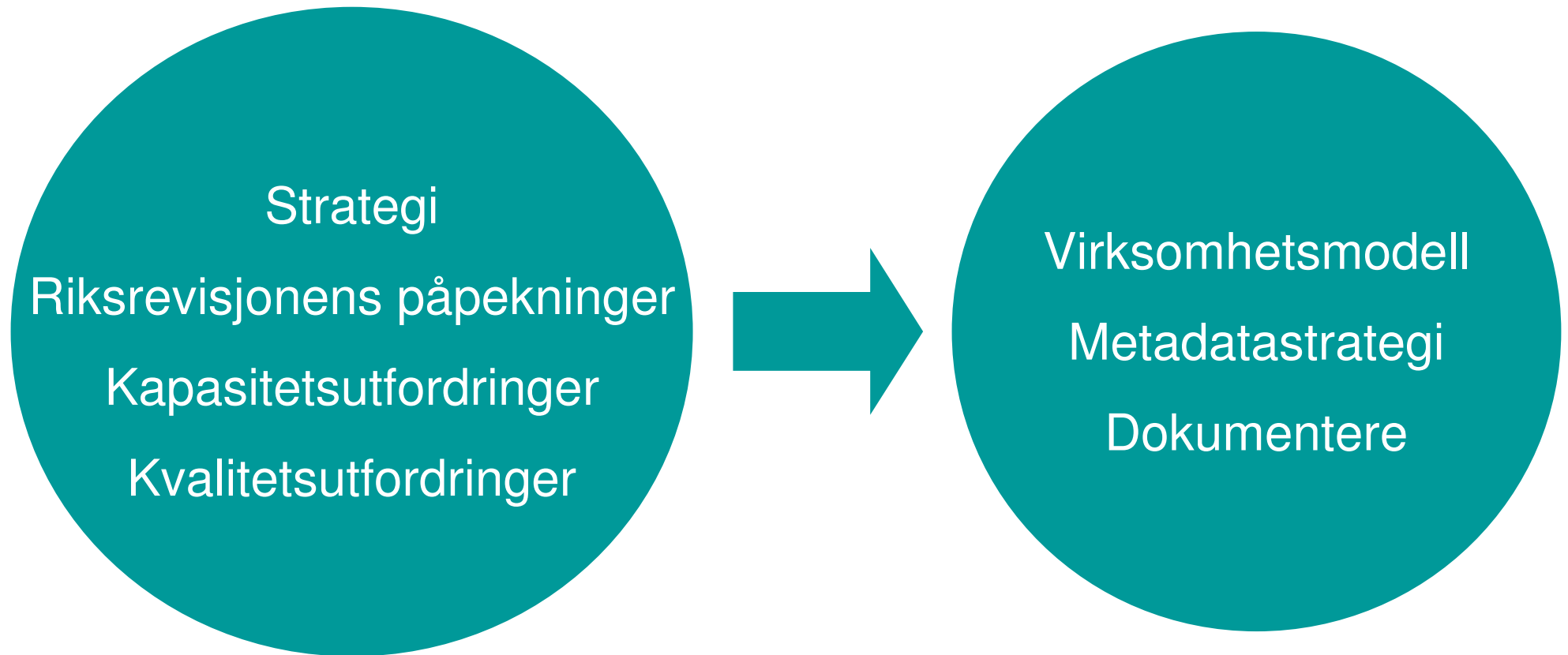
IT-funksjonen i etatene er kjennetegnet av

- komplekse systemer
- pålagte endringer
- store ambisjoner
- begrenset kapasitet

Kapasitetsgrensen nådd ?

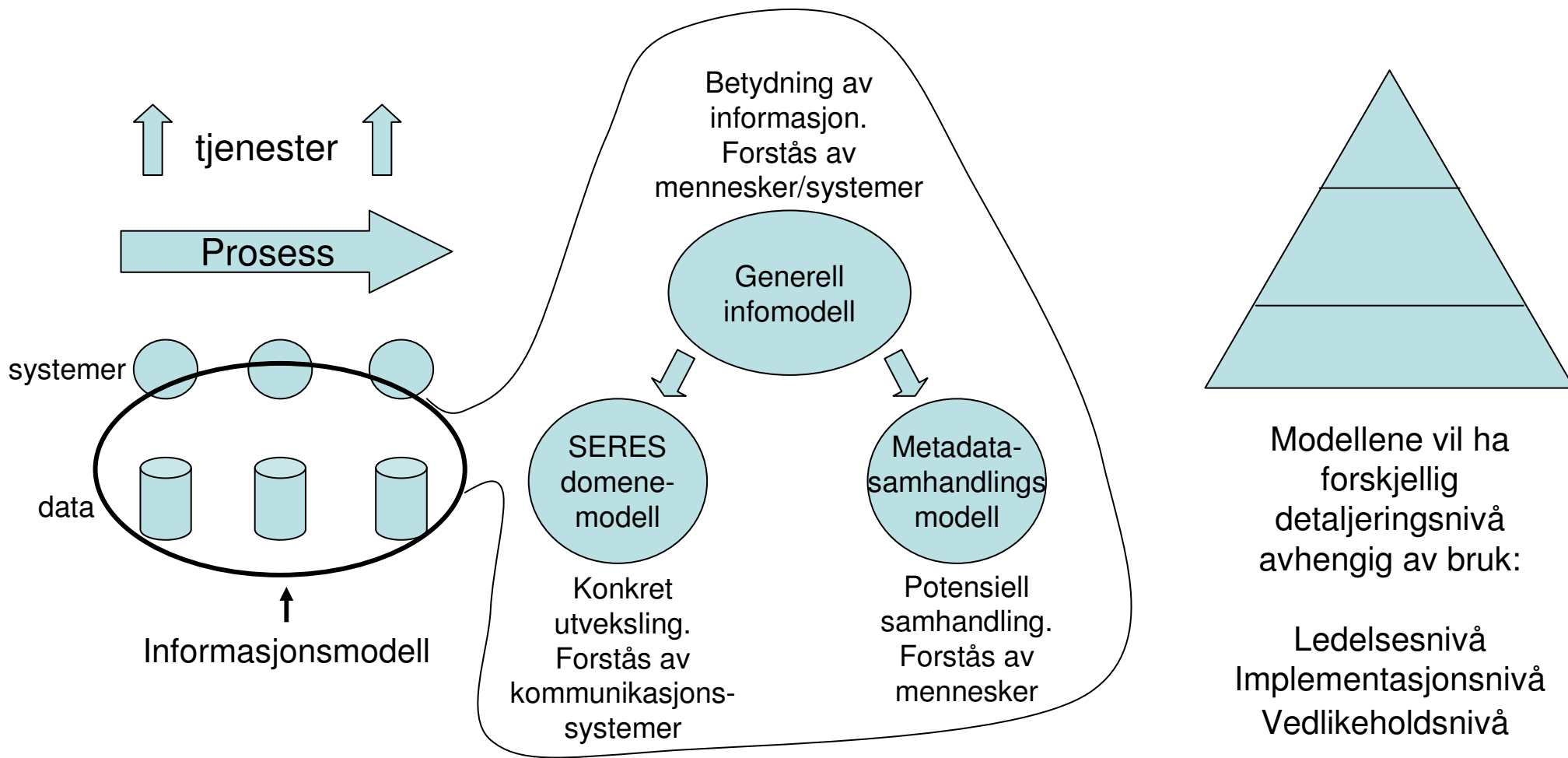
Rydde i eget hus

Sammenheng mellom modeller

Virksomhetsmodell

Informasjonsmodell

Mulige effektmål av virksomhetsmodell

Kilde: Virksomhetsmodell for SSB, 2008/47

- Effektivisering
- Redusert risiko
- Færre IKT-systemer og applikasjoner
- Bedre dokumentasjon av produksjonsprosessene
- Enklere å dokumentere kvaliteten på produksjonen
- Breder og mer fleksible kompetanse
- Lettere rotasjon av medarbeidere

Det gjenstår mye tenkning og arbeid

Takk for oppmerksomheten!